

Framtagen/ändrad av: Halléhn, Mowgli

Fastställt av: Hyllert, Mattias

Granskad av: Eriksson, Carina

Status: Fastställt

Dokumenttyp: Instruktion

Dnr: 19-00043

Utgåvehistorik för dokumentet

2019-02-04 Halléhn, Mowgli

Slutversion

SVENSKT PROGRAM FÖR SJÖ- OCH FLYGRÄDDNINGSTJÄNST

SJÖFARTSVERKET

Framtagen/ändrad av: Halléhn, Mowgli

Fastställt av: Hyllert, Mattias

Granskad av: Eriksson, Carina

Status: Fastställt

Dokumenttyp: Instruktion

Dnr: 19-00043

Innehållsförteckning

Utgåvehistorik för dokumentet	1
Innehållsförteckning	2
1. Inledning	3
2. Internationella konventioner och nationella författningar	3
3. Omfattning	4
4. Organisation av sjö- och flygräddningstjänst	4
5. Förmåga	5
5.1 Målsättning och ambitionsnivå	5
6. Resurser	6
6.1 Sjö- och flygräddningscentral, JRCC	6
6.2 Räddningsresurser	6
6.3 Flygande resurser	7
6.3.1 SAR-helikoptrar (SAR nivå 1)	7
6.3.2 Polisflyget (SAR nivå 2)	7
6.3.3 Kustbevakningsflyget (SAR nivå 2)	7
6.3.4 Försvarsmaktens helikoptrar och flygplan (SAR-nivå 2 och 3)	8
6.3.5 Ambulanshelikoptrar (HEMS, SAR nivå 3)	8
6.3.6 Övriga flygande räddningsresurser (SAR nivå 3)	8
6.4 Sjögående resurser	8
6.4.1 Sjöräddningssällskapet, SSRS (SAR nivå 1)	8
6.4.2 Kustbevakningens sjögående enheter (SAR nivå 2)	9
6.4.3 Sjöfartsverkets sjögående enheter (SAR nivå 2 och SAR nivå 3)	9
6.4.4 Försvarsmaktens sjögående enheter (SAR nivå 3)	9
6.4.5 Sjöpolisens sjögående enheter (SAR nivå 3)	9
6.4.6 Kommunal räddningstjänst sjögående enheter (SAR nivå 3)	10
6.4.7 Övriga sjögående räddningsresurser (SAR nivå 3)	10
6.5 Vägburna resurser	10
6.5.1 Flygplatsräddningstjänst (SAR nivå 2)	10
6.5.2 Övriga vägburna räddningsresurser (SAR nivå 3)	10
6.6 Övriga resurser	10
7. Samverkan	11
7.1 Samverkan med grannländers sjö- flygräddningsorganisationer	11
7.2 Nationell samverkan	11
7.3 Alarmeringstjänst	12
7.4 Aircraft Co-ordinator (ACO)	12
7.5 SAR On Scene Co-ordinator (OSC)	12
7.6 Mass Rescue Operation (MRO)	12
7.7 Maritime Incident Response Group (MIRG)	13
Bilaga. Översiktlig sammanställning över SAR-resurser	14

Framtagen/ändrad av: Halléhn, Mowgli

Fastställd av: Hyllert, Mattias

Granskad av: Eriksson, Carina

Status: Fastställd

Dokumenttyp: Instruktion

Dnr: 19-00043

1. Inledning

Enligt Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor ansvarar Sjöfartsverket för sjö- och flygräddningstjänst. Enligt 4 kap 4 § och 10 § ska Sjöfartsverket upprätta ett program för sjö- och flygräddningstjänsten.

Enligt förordningen ska programmet för sjö- och flygräddningstjänsten innehålla:

1. Uppgifter om vilken förmåga Sjöfartsverket har och avser att skaffa sig för att göra räddningsinsatser, och

2. Uppgifter om samverkan med kommuner, statliga myndigheter och berörda organisationer.

Som en del av förmågan skall anges vilka resurser Sjöfartsverket har och avser att skaffa sig.

2. Internationella konventioner och nationella författningar

Uppgifter och åligganden för sjö- och flygräddningstjänsten anges i följande svenska författningar och internationella konventioner:

- Lag (2003:778) om skydd mot olyckor
- Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor
- Luftfartslag (2010:500)
- Luftfartsförordning (2010:770)
- Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om flygräddningstjänst (TSFS 2015:51/61)
- Sjölagen (1994:1009)
- Förordning (2002:375) om Försvarmaktens stöd till civil verksamhet
- Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om flygande räddningsenheter (TSFS 2014:61)
- ICAO Annex 12 kapitel 3.1, vilket berör samarbete mellan stater
- International Convention for the Safety of Life at Sea, SOLAS
- International Convention on Maritime Search and Rescue 1979, SAR-konventionen
- IAMSAR-manualen

Framtagen/ändrad av: Halléhn, Mowgli

Fastställd av: Hyllert, Mattias

Granskad av: Eriksson, Carina

Status: Fastställd

Dokumenttyp: Instruktion

Dnr: 19-00043

3. Omfattning

Sjöfartsverket ansvarar för sjö- och flygräddningstjänsten inom svenskt territorium samt inom Sveriges ekonomiska zon. Utanför svenskt område leder Sjöfartsverket sjö- och flygräddningstjänsten över de delar av havet där Sverige förbundit sig genom avtal med grannländer. Detta område benämns svenskt SRR (Search and Rescue Region) vilket sammanfaller med svensk FIR (Flight Information Region) med undantag för ett område kring Bornholm som ingår i dansk räddningsregion.

Enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, 1 kap 3 §, skall räddningstjänsten planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

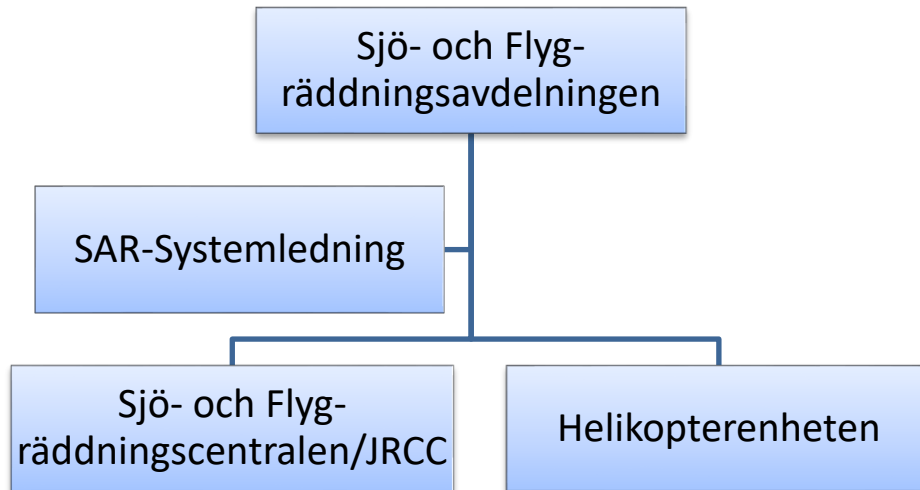
Enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, 1 kap 6 §, skall kommunerna och de statliga myndigheter som ansvarar för verksamhet enligt denna lag samordna verksamheten samt samarbeta med varandra och med andra som berörs.

Enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, 6 kap 7 §, är statliga myndigheter och kommuner skyldiga att delta i en räddningsinsats om dessa har lämpliga resurser och ett deltagande inte allvarligt hindrar dess vanliga verksamhet.

Ansvaret omfattar uppgifter enligt lagstiftningen för både civil och militär sjö- och flygräddningstjänst.

4. Organisation av sjö- och flygräddningstjänst

Sjö- och flygräddningstjänsten är organiserad som en egen avdelning inom Sjöfartsverket. Avdelningen är organiserad enligt IAMSAR och består av tre enheter: SAR Systemledning som har till syfte att skapa förutsättningar för att bedriva verksamheten genom att forma krav, målsättning och organisera utbildning samt den regionala SAR-verksamheten, Sjö- och flygräddningscentralen (JRCC) som leder och koordinerar insatserna samt Sjöfartsverkets helikopterverksamhet (Helikopterenheten) som svarar för den luftburna sjö- och flygräddningstjänsten.

5. Förmåga

5.1 Målsättning och ambitionsnivå

Sjöfartsverkets målsättning är att leda och koordinera sjö- och flygräddningsinsatser 24 timmar om dygnet, året runt. Enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ska räddningstjänsten planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Det innebär att Sjöfartsverket ska tillhandahålla en effektiv och behovsanpassad sjö- och flygräddningstjänst.

- Målsättningen för **sjöräddningstjänst** är att på svenskt territorialvatten - efter det att enheten larmats av JRCC - kunna undsätta en nödställd inom 60 minuter i 90 procent av alla fall med flyg- eller ytenhet då positionen är känd samt att vid efterforskning kunna påbörja en spaningsinsats i fastställt insatsområde. På internationellt vatten - inom den svenska sjöräddningsregionen - gäller 90 minuter.
- Målsättningen inom **flygräddningstjänst** är att saknade luftfartyg med aktiverad ELT/PLB ska vara lokaliserade inom 90 minuter och utan aktiverad ELT/PLB inom 24 timmar efter fastställt nödläge i 90 procent av alla fall. Ambitionen för undsättning är att denna ska kunna påbörjas omgående efter lokalisering.

Framtagen/ändrad av: Halléhn, Mowgli

Fastställd av: Hyllert, Mattias

Granskad av: Eriksson, Carina

Status: Fastställd

Dokumenttyp: Instruktion

Dnr: 19-00043

6. Resurser

6.1 Sjö- och flygräddningscentral, JRCC

Sjö- och flygräddningsinsatserna leds från JRCC (Joint Rescue Co-ordination Centre) som är lokaliserad i Göteborg.

JRCC bemannas dygnet runt av minst fyra medarbetare bestående av minst behörig räddningsledare för vardera sjö- och flygräddning samt biträdande/assisterande räddningsledare. Räddningsledare har möjlighet att begära personalförstärkning vid MRO, hög belastning och/eller flera samtidiga insatser enligt en överenskommelse med samlokaliserade myndigheter (FM och KBV).

För att tjänstgöra som räddningsledare ska medarbetare inneha av Sjöfartsverket utfärdad delegering.

Räddningsledaren har möjlighet att rekvirera tillgängliga lämpliga resurser som behövs för räddningsinsatserna. Vid JRCC finns ett kontinuerligt upprättat resursregister.

6.2 Räddningsresurser

Sjö- och flygräddningsresurserna delas in i fyra olika SAR-nivåer utifrån tillgänglighet (tid), kapacitet och kompetens; SAR-nivå 1, SAR-nivå 2, SAR-nivå 3 och SAR-nivå 4.

SAR-nivå 1 är sjö- och flygräddningsresurser som har en planerad insatsberedskap på högst 15 minuter och har förmåga att genomföra efterforskning, räddning samt sjuktransport från fartyg i svåra väderförhållanden.

Med förmåga förstås att enheten är såväl utrustad, utbildad som tränad för att t.ex. kunna pejla nödsändare, kommunicera på Rakel och VHF, utföra driftberäkning, rädda (bärga) och omhänderta hypoterma personer samt utföra akut omhändertagande (första hjälpen)

Med utbildade avses att besättningen genomgått Basic-SAR samt att minst en person ombord genomgått Advanced-SAR eller motsvarande¹.

SAR-nivå 2 är övriga sjö- och flygräddningsresurser som är utrustade, utbildade och övade för att efterforska, lokalisera och undsätta nödställda.

SAR-nivå 3 är övriga räddningsresurser som kan nyttjas för olika räddningstjänstuppgifter t.ex. efterforskning och/eller lokalisering inom sjö- och flygräddningstjänst.

---

¹ Avser SAR-utbildning för besättningar i SAR-helikopter.

Framtagen/ändrad av: Halléhn, Mowgli

Fastställd av: Hyllert, Mattias

Granskad av: Eriksson, Carina

Status: Fastställd

Dokumenttyp: Instruktion

Dnr: 19-00043

SAR-nivå 4 övriga resurser är t.ex. andra myndigheter, organisationer, företag och/eller enskilda personer som besitter tillgångar eller resurser som kan behövas vid en räddningsinsats inom sjö- och flygräddningstjänst.

6.3 Flygande resurser

6.3.1 SAR-helikoptrar (SAR nivå 1)

Sjöfartsverkets räddningshelikoptrar finns i beredskap för sjö- och flygräddningstjänst på fem platser i landet – Göteborg (Säve), Kristianstad, Visby, Stockholm (Norrälje) och Umeå. Samtliga fem helikopterbaseringar har 15 minuter insatsberedskap.

SAR-helikoptrarna är av typen AW139 SAR och besättningen består av två piloter, en vinschoperatör och en ytbärgare. Helikoptrarna har allvädersförmåga.

Helikoptrarna är utrustade enligt TSFS 2014:61 Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om flygande SAR-enheter. Utrustningen utgörs bland annat av Rakel, NVD², vinsch, avisningssystem och så kallad AIS-DMB³.

6.3.2 Polisflyget (SAR nivå 2)

Polisflyget ingår i Polisens Nationella Operativa Avdelning, NOA. Polisflygets helikoptrar av typen Bell 429 är baserade i Stockholm (Arlanda), Göteborg (Säve), Malmö (Sturup), Östersund (Frösön) samt i Boden. Helikoptrarna är bl.a. utrustade med olika former av kommunikationsutrustning, sökutrustning⁴ och mörkerförmåga, NVD. Helikoptrarna i Boden och Östersund har även vinschmöjlighet över land för att underlätta vid fjällräddningstjänst. Enheterna är väl lämpade för spaning över land men även kustnära spaning kan genomföras. Medverkan i räddningsinsatser regleras förutom i Lagen om skydd mot olyckor i Polisens regleringsbrev.

6.3.3 Kustbevakningsflyget (SAR nivå 2)

Kustbevakningen har flygplan av typen Dash 8-Q300, baserade på Skavsta. Enheterna kan pejla nödsändare, spana över hav med diverse sensorer⁵ och över land med i huvudsak visuell spaning. Flygplanen har god flyg- och radarprestanda samt förmåga att fälla räddningsutrustning. Flygplanen är väl lämpade som ACO-plattform⁶. Kustbevakningsflyget

² Night Vision Devices

³ Datum Marker Buoy, elektronisk boj för markering och driftberäkning

⁴ Värmekamera.

⁵ Värmekamera och SLAR, Side Looking Airborne Radar.

⁶ Se beskrivning av ACO funktionen, punkt 7.4.

Framtagen/ändrad av: Halléhn, Mowgli

Fastställd av: Hyllert, Mattias

Granskad av: Eriksson, Carina

Status: Fastställd

Dokumenttyp: Instruktion

Dnr: 19-00043

opererar oftast H24 inom hela den svenska räddningsregionen. Medverkan i räddningsinsatser regleras förutom i Lagen om skydd mot olyckor i Kustbevakningens regleringsbrev.

6.3.4 Försvarsmaktens helikoptrar och flygplan (SAR-nivå 2 och 3)

Försvarsmaktens helikoptrar har ingen SAR-beredskap. Pejl finns i HKP14 (NH 90) och HKP15 (Agusta 109). Båda dessa helikoptertyper har värmekamera och kan operera över såväl land som hav. Försvarsmaktens HKP16 (Black Hawk, UH-60M) kan i huvudsak nyttjas för visuell spaning över land. Samtliga Försvarsmaktens helikoptrar har vinsch. Försvarsmaktens övriga flygplan kan nyttjas för visuell spaning över både land och hav.

6.3.5 Ambulanshelikoptrar (HEMS⁷, SAR nivå 3)

Ambulanshelikoptrar finns i Västra Götaland (Säve), Gotland (Visby), Stockholm (Norrtälje), Uppsala, Värmland (Karlstad), Dalarna (Mora), Jämtland (Frösön), Västerbotten (Lycksele) och Norrbotten (Gällivare).

Samtliga ambulanshelikoptrar står normalt i 5-15 minuters beredskap dygnet runt. HEMS-helikoptrarna har normalt bärbar pejlutrustning.

Anmärkning angående olika helikoptrar. De helikoptrar som saknar vinsch kan ändå användas för lokalisering av nödställd samt undsättning på marken, under förutsättning att de kan landa. Samma sak gäller för t.ex. ambulanshelikoptrarna, som i vissa fall kan landa på färjor vid evakuering av patienter under förutsättning att färjan är utrustad med helikopterplatta.

6.3.6 Övriga flygande räddningsresurser (SAR nivå 3)

I JRCC resursregister återfinns ett antal flygföretag med helikoptrar och flygplan som vid ett efterforskningsuppdrag kan engageras för visuell spaning på kommersiella grunder.

6.4 Sjögående resurser

6.4.1 Sjöräddningssällskapet, SSRS (SAR nivå 1)

Sjöräddningssällskapet disponerar ca 250 specialdesignade räddningsenheter fördelade över ett 70-tal sjöräddningsstationer utmed den svenska kusten samt i Väneren, Vättern och Mälaren samt i Hjälmaran, Växjö, Bolmen, Storsjön och Siljan-Runn. Insats ska kunna påbörjas omgående, dock senast inom 15 minuter. SSRS större enheter över 11 m är täckta och utrustade med pejl. SSRS svävare och vattenskotrar, s.k. Rescue Runners, är trailerburna och kan därför även utgöra en resurs vid samverkan på kommunalt ansvarsområde.

⁷ HEMS Helicopter Emergency Medical Service

Framtagen/ändrad av: Halléhn, Mowgli

Fastställd av: Hyllert, Mattias

Granskad av: Eriksson, Carina

Status: Fastställd

Dokumenttyp: Instruktion

Dnr: 19-00043

Sjöräddningssällskapet utbildar all sin personal enligt Sjöfartsverkets Basic-SAR i egen regi.

6.4.2 Kustbevakningens sjögående enheter (SAR nivå 2)

Kustbevakningen har ca 120 sjögående enheter fördelat på 21 stationer⁸ utmed den svenska kusten samt i Vänern, Vättern och Mälaren. Enheterna är allt ifrån nödbogseringsfartyg till snabba RIB-båtar samt svävare. Normalt patrullerar två storsjöbogserare, två miljöskyddsfartyg samt fyra till fem mindre enheter våra kuster. Dessa fartyg kan ha mindre snabbare enheter ombord som kan sjösättas omgående.

Kustbevakningen utbildar all sin personal enligt Sjöfartsverkets Basic-SAR i egen regi.

6.4.3 Sjöfartsverkets sjögående enheter (SAR nivå 2 och SAR nivå 3)

Sjöfartsverket disponerar ca 160 tjänstefartyg runt Sveriges kust samt i Vänern och Mälaren. Enheterna är allt ifrån isbrytare som är mest verksamma på vintern, sjömätningfartyg, lotsbåtar, större och mindre arbetsfartyg och båtar som nyttjas för underhåll sommartid. Sjöfartsverket har även två hydrokoptrar och fem mindre svävare att tillgå. Knappt 70 av dessa är lotsbåtar fördelade på 24 lotsstationer och finns längs med hela vår kust och i Vänern. Lotsbåtarna har Rakel för att bland annat kunna samverka effektivt när de ingår i räddningsinsatser.

6.4.4 Försvarsmaktens sjögående enheter (SAR nivå 3)

Försvarsmakten har ca 180 ytenheter runt Sveriges kust varav flertalet är stridsbåtar som snabbt kan förflytta sig längs vår kust. De har även minröjningsfartyg, bevakningsbåtar, svävare och trossfartyg som rör sig på svenskt vatten. HMS Belos är Sveriges enda ubåtsräddningsfartyg och finns tillgängligt genom Försvarsmakten.

6.4.5 Sjöpolisens sjögående enheter (SAR nivå 3)

Sjöpolisen har ett tiotal ytenheter fördelade på Stockholms län och Västra Götaland. De används för patrullering och spaningsuppdrag året runt. Sjöpolisens ytenheter är snabbgående och utökas i antal under sommarmånaderna. De båtar som polisen använder är ribbåtar, 15-metersbåtar samt civila båtar för spaningsuppdrag.

Sjöpolisen utbildar all sin personal enligt Sjöfartsverkets Basic-SAR i egen regi.

---

⁸ Inklusive flygstationen på Skavsta flygplats.

Framtagen/ändrad av: Halléhn, Mowgli

Fastställd av: Hyllert, Mattias

Granskad av: Eriksson, Carina

Status: Fastställd

Dokumenttyp: Instruktion

Dnr: 19-00043

6.4.6 Kommunal räddningstjänst sjögående enheter (SAR nivå 3)

Kommunal räddningstjänst är samordnad i ett 150-tal organisationer. Merparten innehar förmågan till ytlivräddning, 17 av organisationerna har vattendykförmåga. Båtbeståndet varierar från trailerbara resurser till räddningsbåt.

6.4.7 Övriga sjögående räddningsresurser (SAR nivå 3)

I JRCC resursregister återfinns ett antal rederier/företag/privatpersoner med sjögående enheter som vid ett efterforskningsuppdrag kan engageras för spaning/lokalisering m.m. på kommersiella grunder.

6.5 Vägburna resurser

6.5.1 Flygplatsräddningstjänst (SAR nivå 2)

I Sverige finns det totalt drygt 50 flygplatser varav ett tiotal är öppna H24. Den som driver en flygplats tillhandahåller räddningstjänst för kommersiella flygtransporter. Det finns tränad personal samt utrustning, fordon och i vissa fall bärbar pejl. Dessa resurser nyttjas även för lokalisering i närheten av flygplatsen. Omfattningen på flygplatsens räddningstjänst står i proportion till den största typen av luftfartyg som trafikerar flygplatsen.

6.5.2 Övriga vägburna räddningsresurser (SAR nivå 3)

I JRCC resursregister återfinns enheter från Försvarsmakten, Polis, Kommunal räddningstjänst, ambulansen m.fl. som vid ett efterforskningsuppdrag kan engageras för spaning/lokalisering och undsättning. Anm: Se även 6.4.1 avseende SSRS svävare.

6.6 Övriga resurser

JRCC använder MIRG-styrkor vid livräddande insats vid brand ombord på fartyg. Med livräddande insats avses att tillsammans med fartygets besättning, under befälhavarens ansvar, hålla en brand under kontroll under tiden evakuering sker.

MIRG bygger på avtal mellan ansvariga statliga myndigheter (Sjöfartsverket och Kustbevakningen) och tre räddningstjänstförbund (Storstockholms brandförsvaret, Räddningstjänsten Storgöteborg och Räddningstjänsten Östra Blekinge). Se vidare under punkt 7.7.

Sjö- och flygräddningstjänsten kan också vid behov av övriga resurser nyttja lämpliga resurser i samhället såsom handelsfartyg, kommersiella luftfartyg m.fl. Exempel på myndigheter och organisationer som förfogar över ytterligare resurser är kommunal

Framtagen/ändrad av: Halléhn, Mowgli

Fastställt av: Hyllert, Mattias

Granskad av: Eriksson, Carina

Status: Fastställt

Dokumenttyp: Instruktion

Dnr: 19-00043

räddningstjänst, polismyndigheten, militära förband, SOS Alarm AB, frivilligorganisationer⁹, SMHI, massmedia m.fl.

7. Samverkan

Sjö- och flygräddningstjänsten bygger på samverkan med lämpliga resurser från övriga statliga myndigheter, berörda organisationer¹⁰, och kommuner med flera samt grannländer.

7.1 Samverkan med grannländers sjö- flygräddningsorganisationer

Uppföljningen av de bilaterala samarbetsavtalen för sjö- och flygräddningstjänst bedrivs gemensamt av Näringsdepartementet, UD och Sjöfartsverket. Avtalen tecknas både på regeringsnivå och på operativ myndighetsnivå av Sjöfartsverket.

Regeringsavtalen innehåller bl.a. gränsdragningen mellan respektive lands ansvarsområden för sjö- och flygräddningstjänst - SRR (Search and Rescue Region) som i stort bygger på s.k. FIR-gränser (Flight Information Region). De operativa avtalen som respektive ansvarig myndighet tecknar, beskriver hur det operativa samarbetet mellan länderna skall gå till, samt regler för att skapa möjlighet att vid behov kunna använda det andra landets resurser för SAR.

Avtal finns med Finland, Ryssland, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Tyskland, Norge och Danmark, d.v.s. samtliga Sveriges grannländer.

Sjö- och flygräddningstjänsten ska säkerställa att samverkan och övningsverksamheten med grannländerna efterlevs enligt de bilaterala samverkansavtal som tecknats.

7.2 Nationell samverkan

Som statlig räddningstjänstansvarig myndighet medverkar Sjöfartsverket i syfte att förbättra förutsättningarna för räddningstjänst samt effektivisera samverkan i:

- Centralt räddningstjänstforum. Centralt forum för att utveckla samordning och samverkan mellan räddningstjänstansvariga myndigheter (CRF)
- Samverkanskurser
- 112-rådet, SOS Alarm AB samverkansorgan
- Centrala Samrådsgruppen för Sjö- och flygräddning (CSSF)
- Regional Samrådsgrupp för Sjöräddning (RSS)
- Forum för regional samverkan då specifika behov föreligger
- Utbildningar vid andra statliga räddningstjänstansvariga myndigheter samt samverkande organ.

⁹ Bland andra Frivilliga flygkåren och Svenska brukshundsklubben.

¹⁰ Bland andra SSRS och FFK.

Framtagen/ändrad av: Halléhn, Mowgli

Fastställd av: Hyllert, Mattias

Granskad av: Eriksson, Carina

Status: Fastställd

Dokumenttyp: Instruktion

Dnr: 19-00043

- Utbildningsforum
- Regelbundna samverkansdialoger

JRCC samverkar dagligen med berörda myndigheter, organisationer, kommuner och grannländer och deltar fortlöpande i övningar och operativa samverkansforum.

7.3 Alarmeringstjänst

Information om nödställda luftfartyg och fara som hotar lufttrafiken inkommer oftast till JRCC från flygtrafikledningenheter. Information inkommer även via Cospas-Sarsat, allmänheten via SOS Alarm AB, Polisen m.fl.

Flygtrafikledningstjänsten ansvarar för alarmeringstjänst enligt TSFS 2015:51/61. JRCC och flygtrafikledningenheter har behov av ett nära samarbete för att kvalitetssäkra rutiner vid larmförfaranden och efterforskningsuppgifter.

Ett sätt att genomföra denna samverkan sker genom de regelbundna SAR-seminarier som arrangeras av JRCC där samtliga flygtrafikledningenheter inbjuds att delta samt via Samverkansforum Alarmerings- och Flygräddningstjänst (SAFT).

7.4 Aircraft Co-ordinator (ACO)

Sjöfartsverket deltar regelbundet med personal i både internationella och nationella ACO-utbildningar och övningar för att kunna agera i rollen som ACO (JRCC) samt att kunna koordineras av en ACO (SAR-helikopter).

7.5 SAR On Scene Co-ordinator (OSC)

Sjöfartsverket genomför utbildning av personer till OSC-funktionen i syfte att, under ledning av räddningsledare, kunna utföra minutoperativ ledning och koordinering som OSC i insatsområdet vid en räddningsinsats inom sjö- och flygräddningstjänst. Sjöfartsverket har initierat ett arbete tillsammans med våra grannländer för att förnya OSC-utbildningen samt uppfylla IMO Model Course rekommendationer.

7.6 Mass Rescue Operation (MRO)

Vid omfattande insatser eller händelser av speciell karaktär, t.ex. Mass Rescue Operation (MRO) har JRCC möjlighet att förstärka med samverkanspersoner av olika slag. Det kan till exempel vara representanter för kommunal räddningstjänst, polisen, inspektör från Transportstyrelsen eller läkare. Sjöfartsverket har tillsammans med samverkande myndigheter i Västra Götalandsregionen en överenskommelse om användande av samverkansperson vid omfattande insatser. JRCC har även en överenskommelse med samlokaliserade myndigheter (FM/KBV) om personalförstärkning vid bland annat MRO.

Framtagen/ändrad av: Halléhn, Mowgli

Fastställd av: Hyllert, Mattias

Granskad av: Eriksson, Carina

Status: Fastställd

Dokumenttyp: Instruktion

Dnr: 19-00043

Sjöfartsverket har deltagit i framtagandet av en internationell utbildning i IMRF11 regi av sk. Subject Matter Experts inom MRO på systemledningsnivå.

Vid insatser som överstiger ”vardagshändelser” är inriktningen att harmonisera/utveckla MRO med våra grannländers SAR-system/förmåga. Med en gemensam MRO-planering skapas förutsättningar för att genom samverkan kunna omhänderta händelser av komplex eller osannolik karaktär, på speciellt utsatta platser och med utökade ledningsfunktioner eller då det finns stort behov av resurser.

7.7 Maritime Incident Response Group (MIRG)

Sjöfartsverket har tillsammans med Kustbevakningen avtal som reglerar medverkan från vissa kommuner i den statliga räddningstjänsten till sjöss. Insatsstyrkorna är ett komplement till fartygets egen organisation och omfattar rökdykning i livräddande syfte för att underlätta vid evakuering. Funktionen som internationellt benämns MIRG (tidigare på svenska ”Räddningsinsatser till sjöss, RITS”) är i första hand avsedd att användas ombord på handelsfartyg. De kommuner som tillhandahåller MIRG-beredskap är Storstockholms brandförsvaret, Räddningstjänsten i Storgöteborg och Östra Blekinge räddningstjänstförbund.

I tillägg till avtalen finns en instruktion för deltagande parter som bl.a. reglerar metodik och utrustning för MIRG.

---

¹¹ International Maritime Rescue Federation

Framtagen/ändrad av: Halléhn, Mowgli

Fastställd av: Hyllert, Mattias

Granskad av: Eriksson, Carina

Status: Fastställd

Dokumenttyp: Instruktion

Dnr: 19-00043

Bilaga. Översiktlig sammanställning över SAR-resurser

Flygande enheter		
Myndighet/org. och typ	SAR-nivå	Kommentarer
Sjöfartsverkets SAR-hkp	1	Fullt SAR-utrustade
Kustbevakningsflyg	2	Efterforskning, fälla räddningsflotte
Polis Hkp	2	Östersund/Boden kan utrustas med vinsch
FM HKP 14, 15 och 16	2	Samtliga är utrustade med vinsch
FM övriga flygande enheter	3	
HEMS	3	Vissa har handpejl
FFK	3	Vissa flyg är utrustade med VHF
Övriga flygande	3	
Sjögående enheter		
Myndighet/org. och typ	SAR-nivå	Kommentarer
SSRS	1	Fullt SAR-utrustade
Kustbevakningen fartyg	2	Alla har pejl utom RIB
Sjöfartsverkets fartyg	2 och 3	En del fartyg har pejl
FM fartyg	3	
Sjöpolisen fartyg	3	
Kommunal rtj fartyg	3	
Övriga sjögående enheter	3	Ex. handelsfartyg
Vägburna enheter		
Myndighet/org. och typ	SAR-nivå	Kommentarer
Flygplatsräddningstjänst	2	
Övriga vägburna enheter	3	FM, polis, kom-rtj, ambulans mm